Τετάρτη, 18 Ιουλίου 2012

Μια ακόμα σημαντική συνεισφορά του δήμου Μαλεβιζίου στην προστασία των μνημείων της ευρύτερης περιοχής αποτελεί η χρηματοδότηση μέρους των ειδικών μελετών που απαιτούνται για την ένταξη του Ναού του Αγίου Παντελεήμονα του Φόδελε σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Η διαδικασίες για την αποκατάσταση του μοναστικού συγκροτήματος του Αγίου Παντελεήμονα έχουν ξεκινήσει πριν πολλά χρόνια από την αρμόδια 13η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, και μετά από πολλές και χρονοβόρες διαδικασίες, το ΚΑΣ κατέληξε οριστικά στις προτάσεις του για τις επεμβάσεις στο μνημείο. Οι εγκεκριμένες παρεμβάσεις αφορούν στην αποκατάσταση του μεγάλου αυτοτελούς, διώροφου οικοδομήματος πλησίον του ναού, γνωστού ως «Ηγουμενίου», το οποίο απειλείται με κατάρρευση.

Μετά την εκπόνηση των ειδικών μελετών που απαιτούνται, η 13η Εφορεία απευθύνθηκε στο δήμο Μαλεβιζίου, για τη χρηματοδότηση δύο ακόμα μελετών, της γεωτεχνικής και της στατικής, προκειμένου να συμπληρωθεί ο πλήρης φάκελος της αποκατάστασης του μνημείου. Μετά από εισήγηση του δημάρχου Κ. Μαμουλάκη το Δημοτικό Συμβούλιο Μαλεβιζίου ενέκρινε την εκπόνηση των δύο αυτών μελετών. Πρόκειται για τη γεωτεχνική μελέτη του χώρου που καταλαμβάνει το μοναστικό συγκρότημα καθώς και τη στατική μελέτη του κτηρίου του Ηγουμενίου, οι οποίες αφορούν στη θεμελίωσή του από οπλισμένο σκυρόδεμα, στην αποκατάσταση της φέρουσας τοιχοποιίας και τέλος, στην επανακατασκευή της ξύλινης κεραμοσκεπούς στέγης και του επίσης ξύλινου ενδιάμεσου ξυλοπατώματος.

Ο δήμαρχος Κ. Μαμουλάκης σε δηλώσεις του εξήρε τη σημασία του μνημείου ως αναπόσπαστου μέρους της σπουδαίας πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου και υπογράμμισε το σταθερό ενδιαφέρον της δημοτικής αρχής για την ιστορία και τον πολιτισμό του Μαλεβιζίου: «Ο Ναός του Αγίου Παντελεήμονα στο Φόδελε αποτελεί ένα από τα πολύ σημαντικά εκκλησιαστικά μνημεία του τόπου μας. Με τη συμβολή του δήμου μας στην εκπόνηση των ειδικών μελετών αποκατάστασης του μνημείου, αναμένεται το επόμενο διάστημά η ένταξη του στο ΕΣΠΑ. Ο δήμος Μαλεβιζίου», συνέχισε ο Κ. Μαμουλάκης, «αποδεικνύει κάθε μέρα, εμπράκτως, το ενδιαφέρον του για την προστασία και την ανάδειξη του συνόλου των μνημείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Δεν είναι λίγα τα προβλήματα υποδομών που αντιμετωπίζει η ευρύτερη περιοχή, για την επίλυση των οποίων δίνεται καθημερινά ένας διαρκής αγώνας δρόμου. Δε μπορούμε, όμως να κλείσουμε τα μάτια, μπροστά στις οξύτατες ανάγκες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα μνημεία μας και καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για την προστασία και ανάδειξή τους. Ως δήμος είμαστε σε διαρκή επικοινωνία με τις τοπικές αρχαιολογικές Εφορίες και συνδράμουμε, με όσο μπορούμε, στο δύσκολο έργο τους, προς όφελος των σπουδαίων μνημείων της περιοχής μας».

Η Μονή Αγίου Παντελεήμονα

Η Μονή του Αγίου Παντελεήμονα στο Φόδελε αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της κατηγορίας του σε ολόκληρη την Κρήτη. Ιδρυμένη ήδη από τον 17ο αιώνα, η εν λόγω μονή έχει την τυπική εικόνα μοναστικού συγκροτήματος με φρουριακή μορφή. Γύρω από την ευρύχωρη αυλή διατάσσονται, εν είδει περιβόλου, οι βοηθητικοί χώροι, για την προστασία του ναού, ο οποίος δεσπόζει στο κέντρο της αυλής.

Το καθολικό της μονής είναι δίκλινο αποτελούμενο από δύο ευρύχωρες αίθουσες που επικοινωνούν μεταξύ τους με μεγάλο τοξωτό άνοιγμα. Το βόρειο κλίτος είναι αφιερωμένο

στον Άγιο Αντώνιο και το νότιο στον Άγιο Παντελεήμονα. Μέσα στο καθολικό της μονής σώζονται και σήμερα σε αρκετά καλή κατάσταση αρκετές από τις φορητές εικόνες του ναού, οι οποίες χρονολογούνται κυρίως στον 18ο και 19 ο αιώνα. Οι σημαντικότερες πάντως και παλαιότερες από αυτές φυλάσσονται στη Συλλογή της Αγίας Αικατερίνης των Σιναϊτών στο Ηράκλειο.
Γύρω από ο ναό διατάσσονταν οι βοηθητικοί χώροι του μοναστηριού, δηλαδή τα κελιά των μοναχών, οι ξενώνες, το μαγειρείο, το αρχονταρίκι, το ελαιοτριβείο, και οι στάβλοι της μονής. Δυστυχώς το 1975 το σύνολο σχεδόν των βοηθητικών χώρων της μονής κατεδαφίστηκαν, σε μια άστοχη ενέργεια «καλλωπισμού» του συγκροτήματος. Η αρχική κάτοψη του συγκροτήματος είναι πάντως με λεπτομέρειες γνωστή από το σχέδιο που είχε εκπονήσει ο Ελευθέριος Πλατάκης λίγα χρόνια πριν. Από το σύνολο των βοηθητικών χώρων που περιέβαλαν τον ναό, σε καλή κατάσταση σώζεται σήμερα μόνο το λεγόμενο «Ηγουμενίο» το οποίο και πρόκειται να αναστηλωθεί εκ βάθρων.
Εκτός από την εξαιρετική αρχαιολογική και θρησκευτική της αξία η Μονή του Αγίου Παντελεήμονα είναι σημαντική για τη σπουδαία ιστορική της σημασία, καθώς είναι γνωστή η συμβολή των μοναχών και των εκάστοτε ηγουμένων της στους αγώνες της εθνικής ανεξαρτησίας. Αξίζει μόνο ο να σημειωθεί ότι σε τον 19ο αιώνα στο μονή στεγαζόταν πρόχειρο νοσοκομείο για την περίθαλψη των τραυματισμένων πολεμιστών. Στο εν λόγω μάλιστα νοσοκομείο είχε νοσηλευτεί ο Αρχηγός Μαλεβιζίου και Τεμένους Ηρακλής Κοκκινίδης, κατά τον τραυματισμό του το 1867.
{gallery}../ArticleImages/Grafeio_Typou/Deltia_Typou/2012/07/2012_07_18_apokatastash_ag_pantelehmona_fodele{/gallery}